

Fagskolen Rogaland studieplan Spesialpedagogisk og inkluderende arbeid i barnehage og skole

120 studiepoeng nivå NKR 5.2,
nettbasert med samlinger

<i>Godkjent av:</i>	Fagskolestyret
<i>Godkjent:</i>	23.01.2025

Innholdsfortegnelse

INNHALDSFORTEGNELSE	2
UTDANNINGENS NAVN	3
FORMÅL MED UTDANNINGEN	3
NÆRMERE OM BAKGRUNNEN FOR UTDANNINGEN	3
OPPTAKSKRAV	4
OMFANG OG ARBEIDSMENGDE.....	5
ORGANISERING AV UTDANNINGEN	6
LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSER.....	7
LÆRINGSUTBYTTE FOR UTDANNINGEN SOM HELHET	7
LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSER OG FAGLIG INNHOOLD HVERT EMNE	8
<i>Emne 1 Etisk grunnemne i oppvekstfagene (10 stp) .....</i>	<i>8</i>
<i>Emne 2 Grunnleggende pedagogisk filosofi og sosiologi (10 stp) .....</i>	<i>9</i>
<i>Emne 3 Grunnleggende pedagogisk psykologi (10 stp) .....</i>	<i>9</i>
<i>Emne 4 Arbeid i barns subjektive livsverden (10 stp) .....</i>	<i>10</i>
<i>Emne 5 Trygghet, tilknytning og psykososial utvikling (10 stp) .....</i>	<i>11</i>
<i>Emne 6 Livskvalitet, lek og estetiske tilnærminger (10 stp) .....</i>	<i>12</i>
<i>Emne 7 Språk og kommunikasjon (20 stp) .....</i>	<i>13</i>
<i>Emne 8 Spesialpedagogikk som inkluderende prosess i et praktisk perspektiv (20 stp).....</i>	<i>14</i>
<i>Emne 9 Praktisk, metodisk spesialpedagogisk og inkluderende arbeid (15 stp) .....</i>	<i>15</i>
<i>Emne 10 Hovedprosjekt (5 stp).....</i>	<i>16</i>
INDRE SAMMENHENG I UTDANNINGEN	17
UNDERVISNINGSFORMER OG LÆRINGSAKTIVITETER	17
ARBEIDSKRAV OG VURDERINGSORDNINGER.....	18
KARAKTERSKALA	20

Utdanningens navn

Utdanningens navn er Spesialpedagogisk og inkluderende arbeid i barnehage og skole

Formål med utdanningen

Høyere yrkesfaglig utdanning; «Spesialpedagogisk og inkluderende arbeid i barnehage og skole», skal utdanne reflekterte fagarbeidere til å kunne gjennomføre spesialpedagogisk og inkluderende arbeid i samråd med pedagoger, spesialister, koordinatore og foreldre på en etisk og pedagogisk forsvarlig måte, slik at barn og unge mottar et godt pedagogisk tilbud. Utdanningen er praktisk rettet og skal gi kompetanse til å gjennomføre spesialpedagogiske oppgaver og inkluderende prosesser, samt skape gode utviklingsforutsetninger, trivsel og medvirkning for barn med behov for tilrettelegging i inkluderende prosesser i barnehage og skole.

Målet med utdanningen er å sørge for gode oppvekstkår for barn og unge med behov for tilrettelegging i barnehage og skole, slik at barna møter tidlig innsats og inkluderende fellesskap gjennom et godt pedagogisk tilbud. Samtidig vil utdanningen kunne åpne muligheter for fagarbeidernes karrierevei. Fagskoleutdanningen skal bidra til at fagarbeidere skal kunne søke stillinger som utfører av spesialpedagogisk hjelp, og at fagarbeideren kan få oppgaver tilknyttet inkluderende arbeid og prosesser i barnehagen og skole. Videre kan høyere fagskolegrad sammen med yrkesutdanning gi grunnlag for opptak til praktisk pedagogisk utdanning på enkelte høyskoler og universiteter med muligheter for videre studier på masternivå.

Nærmere om bakgrunnen for utdanningen

I Meld. st. 6 (2019-2020) *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO* fastslås det at mange barn og unge ikke får det pedagogiske tilbudet de trenger. Stortingsmeldingen peker på at skoler og barnehager ikke har et fellesskap som i stor nok grad klarer å inkludere alle barn i et økende mangfold. Inkludering innebærer blant annet at barn og unge mottar et tilpasset tilbud, som ivaretar barnas ulike forutsetninger (Meld. St. 6, 2019-2020).

Et godt pedagogisk tilbud fra småbarnsalder defineres som tidlig innsats i Meld. St 6 (2019-2020). Dette innebærer god, inkluderende praksis som fremmer barns forutsetning for medvirkning, lek, læring og danning. Ved å videreutdanne fagarbeidere som har tett kontakt med barna, kan Fagskolen Rogaland bidra til at personal som er i daglig kontakt med barna har kompetanse til å gi rask og god oppfølging i samsvar med prinsippene for tidlig innsats.

Det er stor etterspørsel etter spesialpedagogisk kompetanse i oppvekstsektoren. Å arbeide med inkluderende prosesser og spesialpedagogisk tilrettelegging er et komplekst og krevende arbeid som fordrer bred og dyp kompetanse. For å sikre at studentene i Fagskolen Rogaland

tilegner seg kompetanse i tråd med arbeidslivets behov har skolen utviklet sitt studium innen spesialpedagogisk arbeid til å omfatte 120 studiepoeng og det vil gi høyere fagskolegrad i spesialpedagogisk arbeid i barnehage og skole.

Opptakskrav

Opptakskrav er bestått videregående opplæring fra oppvekstfag, som barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Opptak basert på realkompetansevurdering er også mulig. Realkompetansevurderingen skal avdekke om søkeren har likeverdige ferdigheter og kunnskaper jamført med søkere som får tilbud om opptak etter rangering på grunnlag av poengberegning/fagbrev, jf. fagskoleforskriften § 17 (1).

Opptaksreglementet er nærmere beskrevet i Forskrift om opptak til høyere yrkesfaglig utdanning ved Fagskolen Rogaland (opptaksforskrift for Fagskolen Rogaland); <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2024-09-19-2344>.

Studenten må også ha arbeidsrettet tilknytning til barnehage eller skole under utdanningsløpet. Dersom studenten ikke har ansettelsesforhold i skole eller barnehage ved studiestart, kan studenten inngå avtale om fast hospitering.

Omfang og arbeidsmengde

Omfang av utdanningen er 60 studiepoeng og forventet arbeidsmengde for utdanningen som helhet og for hvert emne fordeler seg slik:

År		Emne	Navn	Studiepoeng (3)	Studieinnsats (timer)	Herav: underv & veil (t)	Selvstudie/ litteratur/gruppe (t)
1. år	Høst	Emne 1	Etisk grunnemne i oppvekstfagene	10	250	128	122
		Emne 2	Grunnleggende pedagogisk filosofi og sosiologi	10	250	128	122
	Vår	Emne 3	Grunnleggende pedagogisk psykologi	10	250	128	122
		Emne 4	Arbeid i barns subjektive livsverden	10	250	128	122
2. år	Høst	Emne 5	Trygghet, tilknytning og psykososial utvikling	10	250	128	122
		Emne 6	Livskvalitet, lek og estetiske tilnærminger	10	250	128	122
	Vår	Emne 7	Språk og kommunikasjon	20	500	255	245
3. år	Høst	Emne 8	Spesialpedagogikk i inkluderende prosesser, et praktisk perspektiv	20	500	255	245
	Vår	Emne 9	Praktisk, metodisk spesialpedagogisk arbeid (praksis)	15	375	191	184
		Emne 10	Hovedprosjekt	5	125	64	61
			<i>Totalt:</i>	<i>120</i>	<i>3000</i>	<i>1532</i>	<i>1468</i>

(1) Praksis gjennomføres i 100% stilling

(2) Ett Studiepoeng tilsvarer 25 t. studiebelastning

Organisering av utdanningen

Utdanningsløpet organiseres i en treårig modell hvor emnene tas fortrinnsvis i kronologisk rekkefølge jf. Forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland [§ 2 -2 – Krav til studieprogresjon.](#)

Utdanningen er fullført når alle emner er bestått og avsluttet med et hovedprosjekt.

Praksis er definert som eget emne for å synliggjøre læringsutbyttet spesielt innenfor ferdighetsmålene. Egen prosedyre er definert i praksisprogram jfr. Vedlegg 1 «Fagskolen Rogaland Praksisprogram»

Den enkelte student utarbeider egne målsettinger for praksisperioden for å optimalisere læringsutbyttet i praksisemnet. Studentens egne mål skal godkjennes av studentkoordinator.

Læringsutbyttebeskrivelser

Læringsutbytte for utdanningen som helhet

Etter fullført og bestått utdanningen har kandidaten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om begreper, teorier, modeller, prosesser og verktøy som anvendes innenfor spesialpedagogisk praksis og inkluderende prosesser i barnehage og skole
• kan vurdere eget arbeid etisk og faglig i forhold til gjeldende regelverk som regulerer spesialpedagogisk praksis og inkluderende prosesser i barnehage og skole
• kjenner til spesialpedagogikkens historie, tradisjoner, egenart og plass i et pluralistisk samfunn
• har innsikt i egne utviklingsmuligheter innenfor det spesialpedagogiske feltet
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan gjøre rede for sine faglige valg i spesialpedagogisk praksis og inkluderende arbeidsprosesser
• kan reflektere over egen faglig spesialpedagogisk utøvelse og justere denne under veiledning
• kan finne og henvise til informasjon og fagstoff og vurdere relevansen for en yrkesfaglig problemstilling innenfor det spesialpedagogiske fagområdet
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• kan planlegge og gjennomføre spesialpedagogisk arbeid og inkluderende prosesser på selvstendig grunnlag, og som deltaker i gruppe og i tråd med etiske krav og retningslinjer
• kan utveksle synspunkter med andre som har bakgrunn innenfor spesialpedagogisk fagfelt, og delta i diskusjoner om utvikling av god praksis
• kan bidra til organisasjonsutvikling for trivsel, inkluderende prosesser og gunstig utviklingsmiljø i barnehage og skole

Læringsutbyttebeskrivelser og faglig innhold hvert emne

Læringsutbytte og faglig innhold for hvert emne.

Emne 1 Etisk grunnemne i oppvekstfagene (10 stp)

Etter å ha fullført og bestått dette emnet, har studenten oppnådd følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om oppvekstfagene i samfunnet; etikk, kommunikasjon og samhandling"
• har kunnskap om pedagogiske begreper og didaktiske prosesser som blir benyttet i planlegging og vurdering av arbeidet med barn og unge
• har innsikt i lovverk for oppvekstfagene som; barnehageloven, opplæringsloven og barnekonvensjonen
• har kunnskap om oppvekstpolitiske prioriteringer og samfunnets utvikling, og ut fra dette finner forståelser for egen yrkesetiske betydning i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv
• tilknyttet barnesyn
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan identifisere etiske dilemma i oppveksttjenestene, reflektere over egen praksis og begrunne sine vurderinger etisk og juridisk
• kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for yrkesetiske problemstillinger
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• kan ta i bruk ulike pedagogiske og didaktiske verktøy
• har forståelse for hvor viktig det er å skape relasjoner med enkeltindivider
• kan formulere seg faglig og bidra med kunnskap i dialogen rundt ulike problemstillinger på egen arbeidsplass
• kan utvikle og tilpasse sin egen yrkesutøvelse gjennom pedagogiske metoder og didaktiske prosesser

Emne 2 Grunnleggende pedagogisk filosofi og sosiologi (10 stp)

Etter fullført og bestått dette emnet, har studenten oppnådd følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om sosialisering og barns sosialisingsprosesser
• har innsikt i sentrale filosofiske og sosiologiske teorier og begreper tilknyttet pedagogisk arbeid
• har kjennskap til det spesialpedagogiske faget i et historisk og kulturelt perspektiv
• kan rette pedagogisk praksis mot et pedagogisk-filosofisk perspektiv og reflektere kritisk over evidensbasert praksis
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan anerkjenne barndommen- og lekens egenverdi og begrunne faglige valg gjennom filosofiske og sosiologiske perspektiver
• kan reflektere over maktasymmetrier, etiske og sosiologiske prosesser tilknyttet eget arbeid og fagutøvelse
• kan finne og henvise til fagstoff som gjenspeiler filosofiske og sosiologiske perspektiver
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• kan uttrykke seg fagteoretisk gjennom filosofiske og sosiologiske perspektiver
• kan bidra i inkluderende prosessarbeid for barn i felleskap med barn, foreldre og kolleger i barnehage og skole

Emne 3 Grunnleggende pedagogisk psykologi (10 stp)

Etter å ha fullført og bestått dette emnet, har studenten oppnådd følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskaper om barns fysiske og motoriske utvikling og ser sammenheng mellom arv, miljø og modning
• har kunnskap om barns lek, læring og utvikling innenfor sentrale pedagogisk psykologiske perspektiver med vekt på humanistisk psykologi, logisk konstruktivisme, sosialkonstruktivistisk utviklingsteori, tilknytningsteori og kritisk utviklingspsykologi
• har kjennskap til systemteori og kunnskap om transaksjonsmodellen
• forstår forskningens rolle i spesialpedagogisk praksis, og ser behovet for forskningsbasert, teoretisk fagutvikling og oppdatering
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan begrunne faglige valg gjennom utviklingspsykologiske perspektiver
• kan finne og henvise til fagstoff som gjenspeiler utviklingspsykologiske perspektiver og vurdere kvalitet og relevans for en yrkesfaglig problemstilling
Generell kompetanse

• kan uttrykke seg fagteoretisk gjennom psykologiske perspektiver

Emne 4 Arbeid i barns subjektive livsverden (10 stp)

Etter å ha fullført og bestått dette emnet, har studenten oppnådd følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskaper teoretiske tilnærminger til menneskelige subjektoplevelser innenfor pedagogisk filosofi som blant annet nærhetsetikk og fundamentaletikk
• kan avklare begrepene medvirkning og anerkjennelse, og forstår betydningen av anerkjennelse i- og av barns livsverden
• kan vurdere eget arbeid ut fra etiske prinsipper og barns rettigheter med særlig vekt på rett til lek, privatliv, identitet og til å si sin mening
• har kjennskap til barnekonvensjonen og konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter både historisk- og samtidsperspektiv
• har innsikt i behovet for kritisk refleksjon over forståelsen av barns subjektoplevelser og livsverden
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan gjøre faglige valg gjennom forståelse av barns subjektive opplevelser og livsverden
• kan gjøre pedagogiske justeringer basert på refleksjoner om barns livsverden og opplevelser
• kan finne og henvise til relevant litteratur som støtter erkjennelse av barns subjektive livsverden
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• kan vise hensyn til barns subjektive opplevelser og livsverden i planlegging og gjennomføring av pedagogisk arbeid i barnehage og skole
• kan argumentere faglig med bakgrunn i barns rettigheter og opplevelser i egen livsverden
• kan bidra til organisatoriske endringer for å ivareta barns rettigheter, subjektoplevelser og livsverden

Emne 5 Trygghet, tilknytning og psykososial utvikling (10 stp)

Etter å ha fullført og bestått dette emnet, har studenten oppnådd følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om barns behov for tilknytning, omsorg og tilhørighet i fellesskapet
• kan forstå den gjensidige påvirkningen mellom miljøet og barn i barns psykososiale utvikling
• har kunnskap om krenkelses, mobbing og håndtering av mobbeatferd
• kan vurdere eget arbeid ut fra barns rett til et godt og trygt miljø i barnehage og skole.
• har forståelse for barns rett til et trygt miljø i barnehage og skole i et moderne historisk perspektiv
• har innsikt i refleksjon som verktøy for utvikling av egen relasjonell kompetanse
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan begrunne didaktisk arbeid og faglige beslutninger gjennom kunnskap om barns rettigheter, behov for trygghet og tilknytning, samt faglig forståelse av krenkelses og mobbeatferd
• kan reflektere over egne relasjoner til barn, tilknytning og relasjonell yrkesutøvelse.
• kan ta imot veiledning, og gjøre justeringer etter denne, i møte med barns behov for trygghet og tillit
• kan finne og henvise til relevant litteratur som omhandler barns psykososiale utviklingsmiljø
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• kan planlegge og gjennomføre tiltak som bidrar til barns trygghet og tilknytning i barnehage og skole
• kan argumentere for pedagogiske tiltak som bidrar til barns trygghet, tilknytning, og positiv psykososial utvikling
• kan bidra til økt forståelse av sammenhengen mellom barns psykososiale miljøer, trivsel og utviklingsforutsetninger

Emne 6 Livskvalitet, lek og estetiske tilnærminger (10 stp)

Etter fullført og bestått utdanningen har kandidaten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om livskvalitet som begrep, lekens betydning i barns liv, estetiske uttrykksformer og deltakelse i estetiske fellesskap
• kan vurdere eget arbeid ut fra barns rett til gode liv, lek og deltakelse og medvirkning
• har kjennskap til Konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne og innsikt i dens verdier
• kjenne til pedagogiske mulighetsrom i å bruke estetiske og sensoriske tilnærminger i samspill med barn
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan redegjøre og argumentere for betydningen av barns frie lek, tilrettelegging av lek, estetiske opplevelser og livsutfoldelse for barn
• kan reflektere over barns forutsetninger for livskvalitet. Kan justere eget arbeid etter barns uttrykk av subjektive opplevelser og fagfellers veiledning
• kan finne og henvise til relevant informasjon og fagstoff som sørger for å få fram lekens betydning i barns liv
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• kan planlegge og gjennomføre tiltak som bidrar til økt livskvalitet for barn gjennom deltakelse i lek, estetisk utfoldelse og deltakelse i estetiske fellesskap
• kan begrunne arbeid med barns forutsetninger for deltakelse i lek, estetisk utfoldelse og deltakelse i estetiske fellesskap på en faglig måte
• kan bidra til utvikling av barns forutsetninger for deltakelse i lek, estetisk utfoldelse og deltakelse i estetiske fellesskap

Emne 7 Språk og kommunikasjon (20 stp)

Etter å ha fullført og bestått dette emnet, har studenten oppnådd følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om språk og kommunikasjon, herunder, barns mangfoldige uttrykksformer, en- og flerspråklig utvikling, samt alternativ og supplerende kommunikasjon
• har kunnskap om sammenhenger i barns forutsetninger for medvirkning og språkmiljøets kvaliteter
• kan vurdere eget arbeid med kommunikasjon, språkmiljø og språklige fellesskap i barnehage og skole
• har innsikt i eget behov for faglige oppdateringer tilknyttet kommunikasjon, barns språklige miljø og språkutvikling på individ- og systemnivå
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan redegjøre for språkarbeid i skole og barnehage på både individ og systemnivå
• kan reflektere over egen yrkesutøvelse som språklig rollemodell, arbeid med språk- og kommunikasjonsmiljø, og justere egen praksis i samsvar med veiledning
• kan finne og henviser til informasjon og fagstoff og vurdere relevansen for arbeid med barns språkmiljø, språklige utvikling og forutsetninger for gjensidig kommunikasjon
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• kan utøve en god og tilpasset språklig rollemodell i kommunikasjon og interaksjoner med barn gjennom deltagelse i lek og samspill på barns premisser.
• kan planlegge og gjennomføre tiltak som bidrar til økt kvalitet i barns språkmiljø som fremmer forutsetning for gjensidig kommunikasjon og barns språkutvikling
• kan henviser til faglige tilnærminger til barns alderstypiske og individuelle språkutvikling
• kan argumentere for faglige tiltak i barns språkmiljø på individ og systemnivå
• kan bidra i utvikling av inkluderende språkmiljø, implementeringsprosesser av alternativ- supplerende kommunikasjon og økt kompetanse om barns forutsetninger for kommunikasjon og språklig utvikling

Emne 8 Spesialpedagogikk som inkluderende prosess i et praktisk perspektiv (20 stp)

Etter å ha fullført og bestått dette emnet, har studenten oppnådd følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om barns medvirkning, laget rundt barnet som begrep, universell utforming, observasjon og kartlegging, individuelle planer, inkluderende og ekskluderende prosesser, marginalisering, barrierer og vanskespor samt pedagogisk berikelsesperspektiv
• kan vurdere eget arbeid etisk og faglig i samsvar med individuelle planer, sakkyndig vurdering, foreldreinvolvering og lovgivning om spesialpedagogisk arbeid
• har kjennskap til tverrfaglig samarbeid mellom ulike institusjoner, inkludert foreldresamarbeid i spesialpedagogisk arbeid
• har innsikt i egne faglige og personlige forutsetninger tilknyttet spesialpedagogisk arbeid i samarbeid med foreldre og andre fagfeller
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan redegjøre for didaktiske valg som kan fremme barns medvirkning i planlegging og gjennomføring av spesialpedagogisk arbeid.
• kan reflektere over egen spesialpedagogisk praksis som inkluderende prosess og justere denne basert på tilbakemeldinger fra veileder.
• kan finne og henvise til relevant informasjon og fagstoff i arbeid med barns medvirkning og spesialpedagogisk arbeid som inkluderende prosess
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• kan planlegge og gjennomføre tiltak som bidrar til barns medvirkning og inkluderende prosesser for barn på både individ- og systemnivå
• kan utveksle synspunkter med foreldre og andre fagfeller om barns forutsetninger for medvirkning og opplevelser av inkluderende og ekskluderende prosesser
• kan bidra til inkluderende prosesser for barn og deres foreldre i barnehage og skole

Emne 9 Praktisk, metodisk spesialpedagogisk og inkluderende arbeid (15 stp)

Etter fullført og bestått utdanningen har kandidaten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om begreper, teorier, modeller, prosesser og verktøy som anvendes innenfor spesialpedagogisk praksis og inkluderende prosesser i barnehage og skole
• kan vurdere eget arbeid etisk og faglig i forhold til gjeldende regelverk som regulerer spesialpedagogisk praksis og inkluderende prosesser i barnehage og skole
• kjenner til spesialpedagogikkens historie, tradisjoner, egenart og plass i et pluralistisk samfunn
• har innsikt i egne utviklingsmuligheter innenfor det spesialpedagogiske feltet
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan gjøre rede for sine faglige valg i spesialpedagogisk praksis og inkluderende arbeidsprosesser
• kan reflektere over egen faglig spesialpedagogisk utøvelse og justere denne under veiledning
• kan finne og henvise til informasjon og fagstoff og vurdere relevansen for en yrkesfaglig problemstilling innenfor det spesialpedagogiske fagområdet
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• kan planlegge og gjennomføre spesialpedagogisk arbeid og inkluderende prosesser på selvstendig grunnlag, og som deltaker i gruppe og i tråd med etiske krav og retningslinjer
• kan utveksle synspunkter med andre som har bakgrunn innenfor spesialpedagogisk fagfelt, og delta i diskusjoner om utvikling av god praksis
• kan bidra til organisasjonsutvikling for trivsel, inkluderende prosesser og gunstig utviklingsmiljø i barnehage og skole

Emne 10 Hovedprosjekt (5 stp)

Etter fullført og bestått utdanningen har kandidaten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om begreper, teorier, modeller, prosesser og verktøy som anvendes innenfor spesialpedagogisk praksis og inkluderende prosesser i barnehage og skole
• kan vurdere eget arbeid etisk og faglig i forhold til gjeldende regelverk som regulerer spesialpedagogisk praksis og inkluderende prosesser i barnehage og skole
• kjenner til spesialpedagogikkens historie, tradisjoner, egenart og plass i et pluralistisk samfunn
• har innsikt i egne utviklingsmuligheter innenfor det spesialpedagogiske feltet
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan gjøre rede for sine faglige valg i spesialpedagogisk praksis og inkluderende arbeidsprosesser
• kan reflektere over egen faglig spesialpedagogisk utøvelse og justere denne under veiledning
• kan finne og henvise til informasjon og fagstoff og vurdere relevansen for en yrkesfaglig problemstilling innenfor det spesialpedagogiske fagområdet
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• kan planlegge og gjennomføre spesialpedagogisk arbeid og inkluderende prosesser på selvstendig grunnlag, og som deltaker i gruppe og i tråd med etiske krav og retningslinjer
• kan utveksle synspunkter med andre som har bakgrunn innenfor spesialpedagogisk fagfelt, og delta i diskusjoner om utvikling av god praksis
• kan bidra til organisasjonsutvikling for trivsel, inkluderende prosesser og gunstig utviklingsmiljø i barnehage og skole

Indre sammenheng i utdanningen

Spesialpedagogisk arbeid i barnehage og skole er et 2-årig utdanningstilbud på heltid, som tas over tre år (120 studiepoeng). Utdanningen gjennomføres i hovedsak som nettbasert og har tre stedbaserte samlinger.

Opplæringen består av ti emner med fast progresjon mellom dem.

Undervisningsformer og læringsaktiviteter

Innledning

Studentene har i stor grad ansvar for egen læring. Utdanningen legger vekt på arbeidsformer som fordrer at studentene er aktive og har stor egenaktivitet. Det krever stor bevissthet i forhold til egne læringsprosesser og egen innsats. Skolens rolle er å tilrettelegge for læring, motivere, støtte og veilede studentene og sørge for at de får utnyttet sitt læringspotensial. Arbeids- og studieformene vil ta utgangspunkt i prinsippet om å aktivisere studentenes egne tanker, kunnskaper og erfaringer knyttet til utdanningen. Det legges derfor opp til ulike arbeids- og studieformer:

Digital læring

Skolen legger opp til digital læring. Studentene vil motta oppgaver og forelesninger, kunne diskutere og arbeide med disse og levere via læringsplattformen Microsoft Teams. Studentene vil få veiledning og oppfølging via læringsplattformen, både individuelt og i grupper.

Forelesninger

Forelesningene vil være organisert og gjennomført etter fastsatt arbeidsplan. Undervisningen vil i hovedsak gjennomføres på synkron, nettbasert samlinger, kveldstid. Ut over dette vil det organiseres tre stedbaserte samlinger. All undervisning er obligatorisk. Studenten må ha minst 75% deltakelse på nettsamlingene. Stedbaserte samlinger fremgår som arbeidskrav og det kreves 100% deltakelse. For å få rett til å gå opp til eksamen må studenten ha fulgt krav om deltakelse på forelesningene.

Selvstudium

I arbeid på egenhånd inngår lesing av lærebøker og nettbasert fagstoff. Det forventes at studentene forbereder seg til undervisning og veiledning samt at de har satt seg inn i stoff som skal gjennomgås.

Veiledning

Det vil bli satt av tidspunkt for veiledning av studentene som ledd i undervisningen. I emnene 1 - 7 blir det gitt veiledning tilknyttet læringsoppdrag. Til eksamen gis det tilbud om 2 ganger 15 minutter veiledning. I skriveprosessen til hovedprosjektet skal studenten motta 3 ganger 45 minutter obligatorisk veiledning. Det gis minimum veiledning tilsvarende 2,5 time pr semester. Under praksis skal studenten motta veiledning fra praksisveileder i regi av

Fagskolen Rogaland, som formelt stadfestes gjennom skriftlig praksisavtale med praksisstedet.

Problembasert læring

I problembasert læring blir studentene presentert for ulike case og problemstillinger for å belyse utfordringene de vil møte i arbeidslivet. På denne måten vil studentene integrere kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Disse kan foregå individuelt eller i grupper.

Praksis

I utdanningens siste semester skal studentene ut i praksis. Studenten er da utplassert i barnehage eller skole slik at studenten kan få arbeide med å bruke sine kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse gjennom å planlegge, organisere, gjennomføre og vurdere spesialpedagogisk og inkluderende arbeid. Det er laget et eget praksisprogram som kvalitetssikrer arbeidet og beskriver krav til gjennomføring, læringsmål, refleksjon og evalueringer i praksis. Se vedlegg 1 – «Fagskolen Rogaland praksisprogram»

Muntlige presentasjoner

Studentene skal gjennomføre muntlige presentasjoner i løpet av utdanningen. På emnet Hovedprosjekt skal studentene levere en oppgave tilknyttet praksis og delta på seminar sammen med andre studenter, hvor studentene skal presentere sine hovedprosjekter for hverandre. Emnet avsluttes med muntlig høring tilknyttet innlevert oppgave og presentasjonsseminaret.

Arbeidskrav og vurderingsordninger

Vurderingsbestemmelsene er utarbeidet i henhold til forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland, *Kapittel 3, Vurdering og eksamen*.

Vurderingen består av underveisvurdering og sluttvurdering.

Underveisvurdering (formativ vurdering):

Arbeidskrav:

Studentene skal levere flere arbeidskrav i hvert emne. Oppgavene vil variere i modalitet og omfang. Arbeidskravene er praktisk rettet og krever at studenten har tilknytning til en barnehage eller skole under studietiden. Studentene får veiledning og tilbakemelding på arbeidet. Innleveringer og tilbakemelding skal skje via læringsplattformen til fastsatt frist.

Det er krav om 100 % innlevering av arbeidskravene for å kunne avlegge eksamen for hvert emne, jf. Forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland § 3-3. *Rett til å gå opp til eksamen (3)*.

Underveisvurderingen bygger på fire elementer.

- Studentene skal vite hva de skal lære

- Studentene skal foreta egenvurdering - refleksjon
- Studentene skal få tilbakemelding - veiledning
- Studentene skal få framovermelding - veiledning

Sluttvurdering (summativ vurdering):

Avsluttende vurdering består av

1. Obligatorisk læringsoppdrag i hvert emne (jfr. arbeidskrav).
2. Presentasjon av selvvalgte læringsoppdrag og muntlig høring i hvert emne bortsett fra praksisemnet.
3. På emnet Hovedprosjekt skal det leveres en obligatorisk oppgave med påfølgende, seminar og muntlig høring.

Obligatorisk arbeidskrav vurderes til godkjent eller ikke godkjent før fremstilling til emneeksamen. Godkjenning innebærer at arbeidet er innlevert, godkjent og veiledning er mottatt.

Eksamensoppgavene bygger på studieplanens læringsutbyttebeskrivelser for emnene. Disse vektlegger studentenes evne til refleksjon, analyse, vurdering og anvendelse av kunnskap i arbeidet.

Det avlegges eksamen med karakterer for hvert emne med karakterskalaen A til F, der A er beste karakter. Det kreves karakteren E eller bedre for at eksamen skal være bestått. For emne 8; Praktisk, metodisk spesialpedagogisk arbeid (praksisemne), vurderes måloppnåelsen til bestått/ikke bestått.

Praksisemnet skal ikke ha eksamen, men får standpunktkarakter på innlevert oppgave.

Karakterskala

Karakterskala er A – F i hht. § 3-2. *Karakterskala og vurderingsuttrykk* i forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland.

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier</i>
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Studenten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.
<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier</i>
Bestått	Bestått	Prestasjon som tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både tilfredsstillende vurderingsevne og selvstendighet.
Ikke bestått	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.